

Orsovai Hírlap

TARSADALMI HETILAP.

AZ ORSOVAI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség: Korona-út 291.
Kiadóhivatal: Handl József könyvnyomdája.
Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztő és laptulajdonos:
MIHALIK SÁNDOR.

Előfizetési árak:
Egész évre: 8 korona | Negyed évre 2 korona.
Fél évre: 4 „ | Egyes szám 20 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Közművelődésünk fejlődése.

Irta: Molnár Viktor,
miniszteri tanácsos, államtitkár.

A népnek élete akkor egészséges, és az állami élet biztos, ha nagy nemzeti ideálok lelkesítik az embereket, amelyek az emberek sajtáságos elégtelenségét a fennálló renddel a jövőre irányozzák és ezáltal a fokozatos haladást biztosítják.

A mindinkább szélesebb alapokra kerülő állami és társadalmi élet eszményei között a legnépszerűbb és legtermészetesebb ideál az, amely az ember-tömegek szellemi, erkölcsi és esztétikai nevelését egyetemessé és általánossá akarja tenni.

Különös nagy átalakító hatással van az egész társadalomra a műveltség és a tudomány, mert a vagyon mellett a műveltség az, amely az emereket az ugynevezett felső és alsó társadalmi osztályokra szétválasztja és kétségtelen, bár kevéssé szokik szembe, hogy a műveltség milliomosai ép olyan veszélyesek lehetnek a társadalmi rend egészséges fejlődésére, mint a tulnag vagyon birtokosai.

A művelődési mozgalmak között amelyek az utolsó évtizedben Európaszerte elterjedtek, a legjelentősebb az a törekvés, hogy a tudomány eredményeinek népszerűsítésén túl maga a tudás terjesztése, az elismert igazságok

tanulmánya szolgálatába álljon a nemzeti élet szorosabb egységének és elősegítse nyugodt, háborítlan kialakulását.

A néplélek minden időben mintegy ösztönszerűleg kereste a széthúzó egyéni törekvések közepe a összekötő kapcsolatokat. Régebbi időben a vallásos eszmék voltak nagy hatással a nemzeti érzületre; majd az irodalom, költészet és művészet kerültek bensőbb kapcsolatba a néplélek termékeivel: a monda, a népköltés és házi ipar elmeivel és nyertek nagy jelentőséget a nemzeti lét harcában.

Tagadhatatlan azonban, hogy a vallás, bár őszinte alázat és ájtatos buzgóság nagyobb közösségben is nyilvánulhat, mégis inkább az egyes lélek boldogulását és üdvözülését veszi célba, és azért a vallást a társadalmi és állami rend alapjával kell kitűznünk, mert egyetemes jellege, mint összekötő kapocs, az idők folyamán elhalványult; a költészet és művészet pedig, amennyiben remekeik főleg alkotóik egyéniségének kifejezői, számot tartanak a rokon egyéni érzület visszhangjára, de csak válságosabb vagy ünnepeisebb helyzetekben válhatnak az egész népet lelkesítő szózáttá és csekély befolyással vannak a szociális erőviszonyokra. Egyedül a tudomány egyetemesebb érvényű, értelmes bizonyításon alapuló eredményeitől várhatni, hogy oly egyesítő meggyőződésnek legyenek alapjai, aminő

nélkül a rendekre, osztályokra tagolt társadalom egységes nemzeti életet nem folytathat. Ez az alapja tehát annak a törekvésnek, mely elég jellemzően, Angliából indult ki, a modern államéletnek őshazájából, hogy bevigye az elméleti tanulmány szeretetét és a tudás felvilágosítását a nép minden rétegébe és a tudomány, meg a műveltség iránti szeretetet és becsülést a nép minden rétegében állandóan ébren tartsa.

Nálunk a Szabad Lyceum szervezése indította meg a mozgalmat és elsősorban a középosztály köreire kívánt hatni. Majd inkább idegen példákön igazodva, folytatódott a mozgalom a Szabad Egyetem munkásságában és legújabb ily hajtása, Népakademia néven, kiválóan az alsóbb rétegeket törekszik bevonni az olynemű tanulmányba, mely nem csak a közelfekvő hasznosságát, hanem a szellemi közösség ápolását, a művelődés áldásaiban való tudatos részvételt tekinti céljának.

Kétségtelen, hogy a szabad intézmények mind a három águ és foku munkásságára szüksége van — a szorosabb szervezetűeken kívül a közművelődésnek.

Az alsóbb néposztályok rászorulnak — az iskolai tanításon túl — szűkkörű tapasztalataik bővítésére. Föl kell előtűk tárnunk legalább is hazánk természetes viszonyainak kevésbé ismert tényeit, nemzeti történelmünknek, irodalmunk-

legalább természetes, szép halállal halt meg s becsületes, jó emlék maradt utána De mit csináljak én és gyermekeim, mikor az uramat tolvajsággal vádolva, ártatlanul vetették tömlőcbe.

— Csakhogy az még haza jöhet, de a fiam soha! S a szemeit törülgetve sópánkodott tovább:

— Nem is akartam, hogy menjünk a vásárba. Mintha éreztem volna, hogy valami baj lesz. De hát elmentünk, mert erősen vágyódtam.

— Bizonyosan hazajövet hült meg.

— Nem tudom én, lellem! Csak azt tudom, hogy hirtelen beteg lett s tegnap eltemettem!

A szegény Henternét úgy elfojtotta a keserűség, hogy nem tudott többet egy szót sem beszélni. Némán megfordult és bement a házba, mely a tegnapi temetés óta olyan örömtelen pusztaság lett, hogy az embert a bolondulás környékezte benne.

Leült a tűzhelyre s jó darabig meg se mozdult onnat. Mindegyre csóválta a fejét s keservesen zokogott magában. Kívülről időnkint az Iszlainé hangja hallzott a szobába: a kapuban fűnekfának panaszkodott s éktelenül átkozta a tolvajt, aki miatt az ura most szenved Henterné hallgatta, hallgatta az átkozódó asszonyt s többször felsóhajtott!

TÁRCA.

Henterné.

Mutatvány Jakab Ödön: Pihenő című elbeszéléseiből.

Az öreg Ábrahám Ferenc csendesen ballagott lefelé az utcán. Iszlainé amint a tornácból megpillantotta, kiszaladt a kapuba s elkezdett az öreggel perelni.

— Hát még most is tartja a panaszt?

— Én nem tartok fiam semmiféle panaszt; én csak a pénzemet keresem.

— S aztán miért gyanúsítja éppen az uramat?

— Nem én gyanúsítom, a törvény gyanúsítja.

— Ugyan, ugy-é! Talán bizony nem a kend gyanúsítására ül az uram most vizsgálat alatt?

— És erős meggyőződéssel bizonykodott — Pedig esküt mernék tenni, hogy ártatlan!

— Lehet, fiam! Én csak annyit tudok, hogy nekem még Makfalván megvolt a két ökor ára. Ha az Isten ő felisége olyan váratlanul el nem szólította volna, megmondhatná Sándor öcsém is — és átmutatott a Henterné házára. — Együtt poharaztunk a lacikonyhán s mikor fizettem, ő is látta azt a babos kendőt, amelyikbe a pénzem volt bekötve.

— Hát aztán?

— Hát aztán elindultam haza s egyedül jöttem egészen a geszi hálgógig. Ott a férjed utóért és felvett a szekérére. Ezekre még jól emlékszem. A szekérben aztán csakhamar elnyomott az álom s mikor itthon felébredtem: nem volt már a pézzem. En, fiam, csak ennyit tudok. A többinek aztán járjon végire a törvény.

— Bár járna! Mert az én uram, tudom, hogy nem nyúlt a pénzéhez.

— Hát aztán hova lett?

— Valaki azt azsebiből kilopta. Hogy az Isten annak a gaz tolvajnak még a másvilágon se adjou nyugodalmat soha!

— Én is azt mondom! — tódította Ábrahám Ferenc és odébb ballagott.

Mig ez a szóváltás folyt künn a kapuban, özvegy Henterné azalatt valami ágyneműt teregetett a pázsitra. Tegnap temették el Sándort, az egyetlen fiát; annak az ágyneműjét hordotta ki a napra, szellőztetni. Jól hallotta a perlekedést, de nem törődött vele; elég gondot adott neki a maga bánata.

Iszlainé egy kis idő múlva Henternéhez átszóltott a kerten:

— Ne búsuljon, szomszédasszony! Látja, mindenkinek kijut a maga keresztje!

— Na, nekem kijutott!

— Hát nekem, galambom! Igaz, hogy a fia magát hirtelen hagyta itt, de

nak és művészetünknek tanulságos és lelkesítő adatait; majd az idegen országok és nemzetek példáinak bemutatásával alkalmat kell nyújtani összehasonlításra és közállapotainak szükséges birálatára, hogy gondolkodva és okulva vehessen rész népünk minden fia a kívánatos és folytonos haladás munkájában.

Középosztályunk műveltsége, ha itt-ott talán külső tekintetben már javult is, nagyon is szükségét láthatja a szélesebb körű tájékozódásnak a tudományos kutatás megállapodott fogalmi eredményei, valamint igazságainak és tételeinek rendszeres kapcsolatai körül. Mai nap, az élet bonyodalmaiban, ilyen eligazodás hiányában, összefoglaló elmélkedő képesség nélkül tudatos közreműködést nem várhatunk a nemzetek nagy versenyében középosztályunktól, amelyre pedig nemzetünk jövője alapítva van. S végre még azok is, akik tudományosabb előkészülettel léptek pályájukra, nem lehetnek el a tudományoknak a folyton gyarapodó felfedezésekkel járó nagy átalakulásában, az új problémáknak és módszereknek pontos ismerete nélkül. Szükséges, hogy a mindennapos gyakorlatban el ne tepedjenek, hogy azok részéről, akiknek feladata a tudás hagyományainak megőrzése mellett a tudomány továbbvitele, a főiskolák tanárai részéről időnkint bepillantást nyerjenek a tudós vizsgálat műhelyébe és hogy ez uton fönntartásuk a tudós pályák közössége.

Ime, körvonalakban a három, már megalakult intézmény, a Népakademia, a Szabad Lyceum és Szabad Egyetem külön sajátos feladatának egymást segítő és kiegészítő működésének jellemzése.

Ezen intézmények között és mellett működik az Uránia Magyar Tudományos Egyesület és az Uránia Magyar Tudományos Színház, amelyek szélesebb körű szervezetiüknél és sokoldalú eszközeiknél fogva a fent elősorolt intézmények között országos jelentőségűek nemcsak azért, mert egyetemes jellegükkel fogva az egész országban egymagukban állanak, hanem különösen azért, mert működésüket az egész országra, a fővároson

— Miért is nem veszi el a jó Isten inkább az olyan gazembert!

Majd felkelt és odatelepedett a nagy láda mellé. Felnyitotta a fakó jászágót és a fia ruháit kezdette abból elészedegetni. Ugy elnézett, úgy megsíratott minden darab ruhát! Mindegyiket rendre szépen kibontogatta s aztán szerető gondolat ismét összehajtogatva rakosgatta félre. Jól esett, hogy annak a szerencsétlen fiúnak legalább a ruháit láthatja! Ugy elmulatott azokkal a viseltes ruhákkal, hogy a szíve majdnem kettéhasadt!

Mikor azonban azt a zöldhajtókás ujjast nézegette, amelyet a fia a makfai vásáron utoljára viselt: a belső zsebből egész váratlanul egy kis csomagocskára esett az ölébe.

— Né, né! Hát ez mi?

Hirtelen kibontja s halálra sápadtan nagyot jajdul:

— Szent Isten, el ne hagyj!

Egy kis babos kendő volt s benne ugyanaz az összeg, amennyiért Ábrahám Ferenc az ökreit eladta.

Henternének elállott a lélekzete s az első pillanatban összefutott a világ a szemei előtt. Ugy érezte, hogy rá szakadt a ház. Egyelőre nem tudta felfogni, hogy tulajdonképpen miféle dolog ez? Álmodik-e, vagy házat boszorkányozták meg? Mert hiszen ez lehetlenség... ez merő képtelenség!...

kívül nemcsak az ország minden városára már kiterjesztették, hanem az ország legkisebb községébe is eljutnak felvilágosító és nemesítő tevékenységükkel.

Párbaj ellenes mozgalom.

Budapest az elharapódzott, s a középkori istenítélet alakjában reánk maradt igazságszerzés: a párbaj ellen Országos Párbajellenes Szövetség címen egy új egyesület alakult (titkári hivatala: Budapest, V. Dorottya-utca 6. sz.), melynek élén *Rakovszky István* áll. számvevőszék elnöke, dr. Bókay Árpád, dr. Balogh Jenő, Dessewffy Arisztid, Zipernovszky Károly, stb. állanak.

E szövetség a következő felhívást bocsájtotta ki:

Magyarország művelt társadalmához!

„A párviadatok előítéletének fokozatos leküzdése végett szólítjuk sorompók közé Magyarország művelt társadalmát!

A harc Európa-szerte csaknem mindenütt folyik már korunknak eme legnagyobb előítelte ellen. Magyarország a küzdők sorából legkevésbé maradt el, mivel éppen hazánk áldott földje az, ahol legtöbb könnyel öntözött vérvirágot termelt a letűnt századok eme vésszes hagyománya.

Szövetséget alkotunk tehát, hogy ellene mi is fölvegyük a küzdelmet. Jól tudjuk, hogy a párviadatok nagy előítélete egyszerre nem fog rohamunknak tágítani; de tudjuk azt is, hogy a művelt és emberséges lelkek kitartó együttes küzdelmének sokáig ellene állani nem lesz képes.

Meghívjuk tehát szövetségünkbe mindenkit, aki ezt a nemes és hazafias küzdelmet föl akarja vállalni.

Meghívjuk Magyarországot művelt, lovagias férfait, akiknek vállán a felelősség súlya nyugszik.

Meghívjuk Magyarországot művelt hölgyeit is, hogy gyöngéd kezükkel a multak véres hagyományait a nemzet homlokáról letörölni segítsék.

Meghívjuk az ifjuságot is, hogy

— Jaj Istenem!

Hanem hiába jajgatott, hiába töprengött: ott volt a babos kendő s benne volt a pénz is, sem több, sem kevesebb, mint amennyit az öreg Ábrahám Ferenc keresett Iszlaim. Két darab százás és három darab tizes, éppen azon módon ahogy a csendőröknek a káros elbeszélte.

Visszakötötte a pénzt gyorsan a kendőbe s ijedten a kebelébe rejté. A ruhákat pedig bedobálta hamar a ládába és ki akart futni a szabad levegőre. Azt hitte: megfullad odabenn!

De nem volt annyi ereje, hogy bár egy lépést tegyen. Erőtlenül lerokkadott ismét a székére s azon helyben maradt.

Lelkendezett, tördelte a kezét s próbálta rendbeszedni gondolait. Nehezen ment! Először is sehogy sem fért a fejébe, hogy az ő drága, egyetlen fia képes lett volna ilyen gyalázatos dolgot elkövetni! Hiszen az igaz, hogy egy kicsit mulatos volt a természete s nem egyszer kedvetlenkedett a szegénységük miatt. De különösen becsületes, jó fiúnak ismerte mindenki. Egy légynek sem ártott s idegen fáról, bár csak egy almát sem szakított le soha. S hogy az a fiú egyszerre ilyen istentelen lépésre szánta volna magát!

— Nem, nem! Az teljes lehetetlen!

De hát aztán, hogy kerülhet a zsebébe más pénze? Talán elvesztette

hazánk jövődjé számára küzdelmünk-ből termékeny hitet merítsen.

Szövetségünket e végből nemzeti alapokra fektettük s más országok példáját nem utánoztuk. Lehetetlent nem akarunk s a lelkiismereteken erőt venni nem szándékunk. Tagjainkat csak igen csekély áldozatra hívjuk föl. Pártoló tagjainknak pedig tetszésükre bizzuk a hozzájárulást. A legkisebb áldozat is becses ott, a hol a szándék tiszta.

Az egyesített erővel minden téren küzdelmet akarunk folytatni a nagy előítélet ellen. A társadalmi fölfogásokat meg akarjuk tisztítani a túlzásoktól és nyegleségektől. Családban, irodalomban, társas életben tartós cselekvéssel akarunk hatni. Elő akarjuk készíteni a törvények célszerű reformját is. Es ahol lehet hékitő kézzel korlátozzuk a hiábavaló vérontást. Es bizunk benne, hogy küzdelmünk végső eredménye a párviadatok előítéletének kiküszöbölése lesz.

Ha Isten is velünk van, ezt a célt a legderekből hazafiak közreműködésével hazánk hasznára el fogjuk érni.“

Az Országos Párbajellenes Szövetség alapszabályaiból közöljük a következőket:

II. Célja.

2. §. A szövetség célja a párviadal s az ennek alapját képező társadalmi előítéletek ellen való küzdés, valamint a törvények oly módosításának előkészítése, amelyek a párviadal megszüntetésére alkalmasak.

III. Eszközei.

3. §. E célok elérése végett az egyesület:

a) gyűléseket, felolvasásokat és szaktanácsokat rendez, — irodalmi tevékenységet fejt ki, — s társadalmi és törvényhozási uton a párviadal megszüntetését szorgalmazza;

b) saját kebelében állandó becsület-bíróságot alkot (11. §.), melynek szervezetét a választmány előterjesztése alapján a közgyűlés, ügyrendjét pedig maga állapítja meg.

4. §. Az egyesület a céljaira szükséges pénzt: tagdíjakból, a szövetséges

az öreg Ábrahám Ferenc s a fia megkapta? . . . Mégis, ez nem tiszta dolog!

Eleget kapkodott, eleget törte magát, hogy az ügyet valahogy tisztázza de teljesen elfogadható lehetőséget nem tudott kisütni. Utóvégre is minden körülmény csak arra mutatott, hogy a fiút valami csakugyan rácsábhathatta erre a lépésre. Ki tudja mi? Talán az ital . . . talán az alkalom . . .

Akárhogy esett, annyi bizonyos volt, hogy a dolgot nem lehet immár szépíteni. Kézzelfogható bizonyíték beszélt a fia ellen. Igen, az a megtévelyedett fiú kilopta a pénzt az öreg zsebéből. Bizonyosan akkor, mikor összejöttek a lacikonyhában. Könnyen hozzáférhetett, mert az öreg mellett ült. Aztán meg arra is tisztán visszaemlékezett, hogy az öreg a fiú felől való zsebébe tette el a pénzt, mikor a borát kifizette. Nyilván akkor tántorodott el a fiú. Bátran megtehette, mert az öregnek alig fordult már a nyelve, úgy ellátta magát.

Szívszaggatóan zokogott s olykor-olykor feddőzve jajdult ki a fájdalom belőle:

— Jaj, Sándor, Sándor, hogy tudtál magadról így elfelejkezni!

Eközben kívülről ismét hallatszott az Iszlaimé hangja. Panaszkodott megint valakinek s csak úgy dőlt a sok átok a szájából.

Henterné ezek hallatára úgy össze-

helyi egyesületek (23. §.) évi hozzájárulásából és más ön éntes adományokból szerzi meg.

IV. Tagok.

5. §. Az egyesület tagjai:

a) disztagok, a kiket az egyesület, kiváló érdemeik elismeréséül, ilyenekül közgyűlésen megválaszt;

b) alapító tagok, a kik egyszer s mindenkorra legalább 100 korona befizetésével lépnek be;

c) rendes tagok, a kik 3 évre terjedő kötelezettséggel évi 3 korona fizetésére kötelezik magukat;

d) pártoló tagok, a kik kifejezetten, mint pártoló tagok lépnek be tetszés szerint fizetendő évi díjjal.

6. §. Az egyesületnek tagja lehet minden feddhetetlen előéletű s a Magyar Állam területén lakó férfi. Pártoló tagokul ugyane feltételek alatt nők is beléphetnek.

7. §. Tagságra írásban kell jelentkezni az elnökkel vagy a titkárnál. A jelentkezőt legközelebbi ülésén az igazgatóság, indoklás nélkül, titkos szavazással, fogadja el vagy utasítja vissza.

V. A tagok jogai és kötelességei.

8. §. Valamennyi tagnak joga van: az egyesület nyomtatványait, -- továbbá az igazgatósághoz írásbeli idítványokat és észrevételeket benyújtani.

A közgyűlésen azonban tanácskozási, valamint választási és megválaszthatási joggal csak az egyesület disz-, alapító és rendes tagjai bírnak.

9. §. A rendes tag évi 3 korona tagsági díjat a belépéstől számított egy hónap alatt, -- a következő években pedig mindenkor február hónap végéig köteles befizetni. Az első esonka év egésznek vétetik.

A pártoló tag a belépési nyilatkozatában kitett évi tagdíjat épen úgy köteles megfizetni, mint a rendes tag.

A rendes, valamint a pártoló tag fizetési kötelessége megszűnik, ha az illető a harmadik év december végeig a titkárnál írásban bejelenti, hogy az egyesület tagjai közül kilép. Ily beje-

rázkodott, mintha az istennyila csapott volna le mellette.

— Uram Jézus! Ez a sok átok mind az én boldogtalan fiam sírjára száll.

Érezte, hogy minél előbb tenni kell valamit s azt az ártatlanul szenvedő embert okvetlenül ki kell szabadítani. Legalább a fia sírjára ne szálljon több átok! Mert lehetett egy pillanatig bűnös de mégis csak az ő édes gyermeke volt.

Azzal tisztában volt eleitől fogva, hogy az a pénz semmi szín alatt sem maradhat nála. Azt Abrahám Ferencnek mindenesetre vissza fogja adni. De hogyan? . . . Mégsem teheti, hogy nyiltan bevallja a fia gyalázatát. Saját maga csak nem kürtölheti ki a faluban tolvajnak, hogy még a jövő ivadék is megvetéssel emlegesse nevét. Nem azt nem teheti, akármű történeke. A saját gyermekét el nem árulhatja.

Megfordult a fejében az is, hogy hátha valami ürügy alatt elmenne Abrahám Ferenchez s visszalopná a pénzt szépen a házába. De hát azzal is mit érne? Az öreg biztosan gyanítaná, hogy valami ilyes praktikaival került meg a pénze. mert jól tudja, hogy már akkor elveszett volt, mikor a kapuja előtt a szekér letette. Még Iszlainét vádolná a pénz visszalopásával, az pedig csak még inkább átkozná az ismeretlen bűnöst.

Tehectlenül enézte magát. Nem egyszer olyan hangosan kesergett, hogy

lentés híján a tag jogai és kötelességei újabb 3 évig tartanak.

10. §. Minthogy törvényeink nem részesítik a becsületet kellő és teljes védelemben, a szövetség nem követeli tagjaitól azt az ígéretet, hogy sohasem fognak párbajt vívni, hanem e tekintetben is fenhagyja mindegyik tagjának cselekvési szabadságát.

11. §. Az egyesület minden tagja jogosítva van lovagias ügyét elintézés előtt az egyesület igazgatósága elé terjeszteni, s annak intézkedését akkor is kikérni, ha ebbe ellenfele bele nem egyezett. E jog a segédek közvetlenül is megilleti.

A mely tag akár közvetlenül, akár segédei útján az egyesület becsület-bíróóságához fordul: ügyét ennek határozata előtt lovagias uton el nem intézheti.

E szabály alól kivételnek a tartalékos, nyugdíjas és szolgálaton kívüli viszonyban levő tisztek, hadapródok és ezekkel hasonló állású katonai egyének, a kik becsületbeli ügyeikben kizárólag saját katonai becsületbíróóságuk ítélkezése alá tartoznak.

12. §. A tag jogai és kötelességei megszűnnek:

- a) a tag halálával,
- b) kilépésével (9. §.),
- c) kizárásával.

A kizárást az igazgatóság csak súlyos erkölcsi vétség miatt, titkos szavazással mondhatja ki. A határozat a választmányhoz, onnan a közgyűléshez fölébbezhető, a hol vita nélkül szintén titkos szavazással döntendő el.

VII. Szövetséges helyi-egyesületek.

23. §. Az országos egyesület az ország különböző részeiben hasonló célú és hasonló alapszabályokkal bíró helyi-egyesületeket szervez, a melyekkel szövetségi viszonyba lép. Hasonló viszonyba léphet más rokon célú helyi-egyesületekkel is.

24. §. A szövetségbe lépett helyi-egyesületek kötelesek minden év decemb. 31-éig befolyt jövedelmeiknek 10%-át a következő év január hó végéig az „Országos szövetségnek“ beküldeni. (4. §.)

az utcán az emberek megálltak s úgy hallgatták. Sehogy sem birt erőt venni magán. Gyászos árvasága százsorta jobban fájt, mióta még ez a borzasztó szegény is gyötörte. Némely pillanatban szigorúan elítélte fiát, hanem aztán nyomban sajnálni kezdte s ezerféleképpen próbálta menteni.

— Nem is tette ő azt józan ésszel! Hátha megzavarodott az elméje szegénynek s az is vitte olyan hamar a sírjába.

Ebben a szomorú gondolatban kissé megvigasztalódott, de nyugalma nem tartott sokáig. Mi tévő legyen? Hogy adja vissza az öregnek a pénzt? Hogy szabadítsa ki az ártatlanul fogva tartott embert? . . . Annak a szenvedését is a fiától kéri számon majd az Isten. Ez nem maradhat így! A fia sírjáról el kell fordítani az átkot s még a gyanú árnyékától is meg kell menteni az emlékezetét. Szenvetjen akárki csak a fia nyugodjék tisztességgel és békességben.

Addig tusakodott, addig tépelődött, amíg megzavarodott egészen a lelke. Különös nyugtalanság, félelem szorongatta folyvást. A pénzt úgy égette ott benn a kebelét, mintha csupa forró hamú lett volna a kendőbe kötve. Ettől az átkozott pénztől akart menekülni, de nem tudta: miként? A fiát minden áron menteni akarta. De hát ki legyen a tolvaj?

Mert valakinek csak lenni kell, ha

KRASSÓ-SZÖRÉNY.

Az állandó nevelési választmány kiegészítése. A Krassó-Szörény vármegyei állandó nevelési bizottságba megválasztott dr. *Avrameszku* Pachomius és dr. *Handler* Simon tagságának megszűnésével bizottsági tagokul a közgyűlés által *Putnoky* Miklós lugosi gymnasiumi- és *Mihalik* Sándor áll. polgári iskolai igazgatók választattak meg.

ORSOVA KÖZSÉG.

Községi képviselőtestületi gyűlés volt e hó 22-én, szerdán. A gyűlés elején az interpellációk során Vior István azon kérdést intézte a községi előljáróságához, hogy a vasuti állomás felé vezető uton miért nem égne rendszeresen a lámpák. *Freyler* Ignác erre azt válaszolá, hogy ezen szabadban álló lámpákat többször ellopták, jelenleg, sincsenek meg, sőt a lámpatartókat összevissza tördelték. Ezekre felügyelni nagyon nehéz, minthogy a városon kívül vannak.

Ez után a napirendre tért a gyűlés, s felolvastatta egy kiküldött bizottság által kidolgozott gyepmesteri-szabályzatot, melyet lényegtelen módosítások elfogadtak. Majd dr. *Schwartz* Tivadar községi orvos felolvasta a községi kórházi szabályzatot. E szabályzat egy új, évi 240 koronával díjazott betegpóloí állás szervezését hozza javaslatba, s e körül hosszabb vita fejlődött. — Ez után még egy szabályzat került a szőnyegre: a legeltetési szabályzat, melyet csekély módosítással szintén elfogadott a közgyűlés.

Szabályzat tehát volna elég, csupán az nincs, aki megtartsa.

A hivatalos bejelentések során Oesterreicher jegyző előterjesztette, hogy a vármegye a község azon határozatát, mely szerint a Dunapart a D. G. H. társulat főügynökségétől egész a Skelláig 7837 K. költséggel kiépíttessék valamint hogy a kórház 2043 K. erejéig renováltassék, jóváhagyta.

Ennek folytán a gazdasági bizottság

már itt van a pénz. De ki legyen, hogy a fia nyugalomát se zavarja több átok? . . . Rettenetes! Megbolondul!

Kinos vergődésében észre sem vette, hogy szépen eltelt a nap: már estefelé járt.

Többé nem volt maradása ott benn a szobában, úgy úzte valami. Összeszedte magát és a pitvar hátulsó ajtaján sietve távozott. Végigment a gyümölcsösön és a kertek alatt leindult a malom felé. Utközben többször mondogatta:

— Legjobb lesz így. Egyebet nem tehetek.

A falu végén, az Abrahám Ferenc kertjénél, megállott. Az öreg unokája ott járkált éppen a gyümölcsfák alatt, A sövényhez szőlította a leánykát:

— Erzsi! Otthon van a nagyapó?

— Itthon.

A kebeléből kivette a kendőt.

— Nesze, ezt a kendőt vidd be nagyapónak. De el ne veszítsd! Pénz van benne.

— Dehogyan veszem!

— Aztán mondd meg nagyapónak, hogy én vagyok a hibás, de bocsásson meg érte. Úgy se lát meg többet!

A kis leányka vígan iramodott befelé az üzenettel.

Henterné pedig sebesen neki vágott a bereknek, egyenesen arrafelé, ahol az a veszedelmes örmény van a malom alatt . . .

utasított, hogy ezen munkálatok mentől előbb hajtassanak végre.

A kérvényezők során Dabovits Péter illetőség ügyében beadott kérelmével elutasított, mivel nem Orsován született, csupán itt kereszteltetett; adót sem fizetett itt soha. Kraglevics József gépész és Stojanov Vazul terménykereskedőnek a község kötelékébe való felvétel iránti kérelme kedvező elintézést nyert. Kraglevics 60, Stojanovics 40 korona felvételi díj lefizetésére köteleztettek. A jegyzőkönyv hitelesítői kijelölése után a gyűlés véget ért.

HIREK.

Halálozás. Hirschl Katalin úrnő Lugoson 62 éves korában elhunyt. Benne dr. Schwartz Tivadar községi orvosunk anyósát vesztette el.

A magyar dalkör december 6-án d. u. 6 órakor a régi iskola épületében közgyűlést tart, melyre a t. pártoló és működő tagok figyelmét e helyen is felhívjuk.

András napja. Ma van András napja, a férjhez menni óhajtó leányok napja. Mondhatnók egyszerűen így: a *leányok napja*, mert olyan leány, aki mikorra a szoknyája bokájáig nyulott, férjhez ne akarna menni, nincs e föld hátán. S miért éppen „András nap” a leányok napja? Azért, mert e napon sok mindenfélét megtudhatnak jövőendő férjeikről. Ma főzik a galuskát, öntik az ólmot, s annak alakjáról tudják majd megmondani, hogy férjük mi lesz, katonatiszt-e. vagy szolgabíró; cipész-e, vagy asztalos, avagy földművelő. S ami a legfőbb: e nap estéjén fogják megtudni a különböző galuska jelekből, hogy e farsangban férjhez mennek-e? Mert bizony sok leányzó már nem azt kérdi: milyen?; sem azt kicsoda? sem nem azt: micsoda?, hanem: *hol van hát?*

Mindezt meg fogja mondani ma este Szent András!

Meleg leves kiosztás. A helybeli jótékony nőegylet eddigi tradícióihoz híven a meleg leves kiosztást a szegény gyermekek részére dec. 1-én megkezdi. Az ingyen-ebéd kiosztás az állami iskola I-ső fiosztály tantermében történik, s bizony megható látvány, amikor gyermekek nevében az egyik fennhangon elmondja:

„Urunk Isten légy vendégünk,
Áldd meg, amit adtál nekünk.”

S ezután boldogan neki látnak az izletes ebéd elfogyasztásához. Az ebédet ezzel az imával végzik:

„Aki ételt s italt adott,

Annak neve legyen áldott.”

Az áll. iskola 2 tanterme különben ez idén is, — miként a múlt években — a távol lakó gyermekek napközi otthonjául fog szolgálni.

Hágatás egy iskola udvarán. Hihetetlennek látszik, de úgy van. Magyarországon, Krassó-Szörényben, Zsupanek községben a tehének hivatalos hágatását a községi népiskola udvarában végzik, még pedig évek óta, rendszeresen és pedig oly időben is, midőn a gyermekek: a fiuk és leányok az iskolában vannak. A gyermekek az alacsonyan fekvő szimpla ablakon az egész folyamatot nézhetik, a szegény tanító bosszúságára, aki ilyen esetekben semmiképen sem tudja a gyermekek figyel-

mét tanítása iránt lekötöni. Hát ez még sem járja. Felhívjuk e körülményre a járási főszolgabíró figyelmét, utasítsa Zsupanek község elöljáróságát, hogy az „állattenyésztés”-nek megfelelőbb helyet keressen.

Meghívó. Az itth. pl. „Cecilia-énekegyesület f. é. december hó 3-án d. u. 4 órakor az egyleti helyiségben *rendkívüli közgyűlést* tart, melyre a nb. pártoló- és működő tagok tisztelettel meghívótnak.

Az elnökség.

Hirdetések legjutányosabban felvétetnek az „ORSOVI HIRLAP” kiadóhivatalában.

A Magyar Dalkör Elnökségétől.

Meghívó.

Az Orsovai Magyar Dalkör f. é. **december hó 6-án délután 6 órakor** a régi iskola épületében, a Magyar Dalkör helyiségében

KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a pártoló és működő tag urak és hölgyek ezennel meghívótnak. Orsován, 1905. évi november hó 19-én.

AZ ELNÖKSÉG.

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés a dalkör múlt évi működéséről.
3. A pénztáros jelentése az anyagi helyzetről, számadás.
4. A számadás megvizsgálása.
5. A régi tisztikar és választmány lemondása; új választása.
6. A működési program megállapítása.
7. Indítványok.

HANDL JÓZSEF

ORSOVA

KÖNYVNYOMDÁJA,
PAPIR-, IRÓ- ÉS RAJZ-
SZER KERESKEDÉSE

* * AJÁNlja * *

MINDENNEMŰ NYOM-
TATVÁNYAIT ÉS TAN-

== SZER ==

= FELSZERELÉSEIT. =

Az „Orsovai Hírlap”-ban közölt hir-
detések a legjutányosabban számít-
tatnak.